

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Élelmiszerlánc–felügyelet a jelen és a jövő kihívásának tükrében

Dr. Kardeván Endre
államtitkár, országos főállatorvos

2011. évi Állatorvos-tudományi Nap

MTA Díszterme – Budapest, 2011. november 21.

A Kormány célkitűzései:

- ✿ Az új Kormány megalakulását követően kiemelt hangsúlyt kapott a fogyasztó egészségének magas szintű biztosítása. Célunk a hazai lakosság **biztonságos, minőségi élelmiszerrel történő ellátása, a magyar termékek piaci szerepének növelése**, a vidéki gazdaságok és az ezzel járó vidéki életminőség javítása.
- ✿ Az Élelmiszerlánc-felügyeleti Hatóság e cél elérésében alapvető és fontos szerepet kapott.

Célkitűzéseinknek megfelelő eddigi eredményeink:

- ❖ Bevezettük a **másodlagos élelmiszervizsgálatot**, melynek célja a külföldről hazánkba érkező élelmiszer-szállítmányok fokozott ellenőrzése. A másodlagos élelmiszervizsgálat keretében 2010 júliustól 2011 szeptember végéig 10 004 ellenőrzést végeztünk, és 213,5 tonna élelmiszer került kivonásra.
- ❖ A teljes élelmiszerlánc ellenőrzésben minden 10 lakosra vetítve történt egy ellenőrzés vagy laborvizsgálat, azaz összesítve **több mint 1 millió vizsgálatot** végeztünk el.

- ✿ Az elmúlt évben történt **2 nagy élelmiszerlánc-esemény** kapcsán a magyar hatóság gyorsan és hatékonyan reagált. Elsődleges célunk a fogyasztók egészségének maximális védelme volt, szem előtt tartva, hogy a magyar vállalkozók minél kisebb veszteséget szenvedjenek (export korlátozása, kisebb kereslet).
- ✿ Elkészítettük az **élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény** módosítását. A módosítás célja egy erős, átlátható élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság létrehozása. A törvénytervezet a hosszú távú stratégiánk alapköve.

Nemzeti Vidékstratégia 2020-ig:

Stratégiai célkitűzéseink igazodnak a Nemzeti Vidékstratégiához, mint

- ✦ **a vidéki munkahelyek megőrzése, gyarapítása;**
- ✦ **a vidéki népesség megtartása, a demográfiai egyensúly helyreállítása;**
- ✦ **az élelmezési és az élelmiszerbiztonság szavatolása, a kiszolgáltatottság megszüntetése;**
- ✦ **agrár- és élelmiszergazdaságunk piaci pozícióinak javítása, életképességének növelése;**
- ✦ **az ivóvízbázisok védelme, a vízkészletek, a talajok továbbá a természetes élővilág és a tájak megőrzése, a környezetbiztonság növelése;**
- ✦ **helyi erőforrásokra és rendszerekre is támaszkodó energiaellátás, energiabiztonság, a kiszolgáltatottság csökkentése;**
- ✦ **a vidéki életminőség javítása, a vidéki gazdaság több lábra állítása;**
- ✦ **a város és vidéke szoros kapcsolatának helyreállítása.**

Nemzeti Vidékstratégia kiemelt területei 2020-ig:

- ☼ természeti értékek védelme, fenntartható természeti erőforrás- és tájgazdálkodás
- ☼ vidéki környezetminőség
- ☼ **föld és birtokpolitika**
- ☼ fenntartható agrárszerkezet- és termeléspolitika
- ☼ **hozzáadott értéknövelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac (élelmiszer-feldolgozás, élelmiszerlánc, élelmiszerlánc-felügyelet)**
- ☼ **helyi gazdaságfejlesztés**
- ☼ vidéki szellemi és fizikai infrastruktúra, **életképes vidéki települések**, helyi közösségek

Stratégiai programok a hozzáadott értéknövelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac céljainak elérésére:

- ✿ **Agrármarketing**, bel- és külpiaci program
- ✿ **Helyi, regionális élelmiszer-feldolgozás program**
- ✿ Országos és nemzetközi élelmiszer-feldolgozás program
- ✿ **Ellenőrzött élelmiszerlánc program**
- ✿ Tudatos fogyasztó és vásárló program
- ✿ **Hungarikum program**
- ✿ **Egészséges közétkeztetési program**
- ✿ **Agrárexport (keleti)**

Az ellenőrzött élelmiszerlánc-program tervezett lépései:

- ✿ A kis élelmiszer-előállítók tevékenységét érintő jogszabályok felülvizsgálata
- ✿ Arányos teherviselés az élelmiszerláncban
- ✿ Korszerű ellenőrzések az élelmiszerlánc-biztonságért
- ✿ Erős, átlátható hatóság
- ✿ Új Élelmiszerlánc-felügyeleti Referencia Laboratórium
- ✿ Tudatos társadalom, képzett hatóság
- ✿ Modern igazgatás

Arányos teherviselés az élelmiszerláncban (1):

Jelenleg az élelmiszerlánc-felügyelet működését jelentős részben a magyar vágóhidak fizetik a húsvizsgálatot terhelő igazgatási szolgáltatási díjon keresztül.

Élelmiszerlánc- felügyeleti díj:

- ✚ élelmiszerlánc-szereplők közötti arányos teherviselést
- ✚ biztosítja az élelmiszerlánc-biztonságát garantáló hatósági ellenőrzések költségvetési háttérét

Arányos teherviselés az élelmiszerláncban (2): A felügyeleti díj

- ✿ A felügyeleti díj bevezetésével párhuzamosan jelentősen mérséklődő díjtételek, díjak: húsvizsgálat, állatszállítás, ENAR, borminősítés, egyes engedélyezések, regisztrációk
- ✿ Új díjtétel rendelet
- ✿ Az élelmiszerlánc-felügyelet finanszírozásában szerepet vállal a kereskedelem. Az élelmiszeripar összterhei kismértékben csökkennek, de a szektorális aránytalanságok mérséklődnek.

Korszerű ellenőrzések az élelmiszerlánc-biztonságért (1):

A környezetet, a gazdálkodást vagy az emberi egészséget veszélyeztető események megelőzése, a korlátozott erőforrások optimális felhasználása egy, a költséghatékonysági elveket figyelembe vevő, EU konform, az egész élelmiszerláncban koherensen végigvonuló kockázatelemzési rendszer kialakítása és alkalmazása segítségével lehetséges.

Korszerű ellenőrzések az élelmiszerlánc- biztonságért (2):

- ✿ a kockázat alapú megközelítés,
- ✿ az ágazatilag arányos ellenőrzések,
- ✿ az élelmiszerlánc-felügyeleti adatbázis (lehetővé teszi az elemzéseket, valamint hazai és nemzetközi statisztikai adatokat ad),
- ✿ vállalkozói önellenőrzési rendszerek hatékonyságának növelése

Korszerű ellenőrzések az élelmiszerlánc-biztonságért (3):

Intézkedések:

- ✿ **Korszerű, az élelmiszerlánc biztonságát végigkísérő (kockázatelemzési) rendszer kidolgozása**
- ✿ **Átfogó élelmiszerlánc-felügyeleti informatikai rendszer kialakítása**
- ✿ **Egységes élelmiszerlánc-felügyeleti adatbázis kialakítása az adózási és cégbejegyzési adatok felhasználásával, valamint a statisztikai adatszolgáltatás egységesítése**
- ✿ **Minőségirányítási rendszerek bevezetése az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv egyes tevékenységeire**
- ✿ **Vállalkozói önellenőrzési rendszer szabályozási környezetének fejlesztése**
- ✿ **Ágazati közös önellenőrzési és szakmai tanácsadási klaszterek, centrumok létrehozásának és fenntartásának támogatása**

Erős, átlátható hatóság (1) :

- ✿ Az élelmiszer- és az élelmiszer ellátás biztonságának szavatolása, a kiszolgáltatottság csökkentése, a minőség-ellenőrzés megerősítése, a kritikus infrastruktúrák védelme, ezek fenntartása nemzetbiztonsági kérdés.
- ✿ Erősebbé és hatékonyabbá kell tenni az agrárigazgatási intézményrendszert.
- ✿ Fenn kell tartani a közvetlen utasítási rendszert.

Erős, átlátható hatóság (2):

- ✿ A hatóság felépítését és hatásköreit a kormányzati stratégiához illeszkedve folyamatosan az aktuális feladatokhoz kell igazítani.
- ✿ **Az agrár-szakigazgatást átláthatóvá, így széles szakmai társadalom előtt elfogadottá kell tenni.**
- ✿ Az illegális tevékenységek felszámolása érdekében központilag országos illetékességgel ellenőrzéseket kell végrehajtani, amelyre az agrár-szakigazgatási intézményrendszert fel kell készíteni.

Erős, átlátható hatóság (3):

Intézkedések:

- ☼ Közvetlen utasítási rendszer működtetése az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnél
- ☼ Rendszerszintű folyamatszabályozás kialakítása az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnél
- ☼ Az agrár-szakigazgatás elvégzett tevékenységeinek beárazása, **erőforrás-szükségleteik hozzárendelése**
- ☼ Központi, országos illetékességű ellenőrzések rendszerének kidolgozása, intézményi háttérének megteremtése
- ☼ Intézményrendszer felkészítése az elektronikus adatok egyszerű, gyors, olcsó és biztonságos hozzáférésének biztosítására, valamint az elektronikus közigazgatás kiszélesítésére

Új Élelmiszerlánc-felügyeleti Referencia Laboratórium:

Hosszútávon a cél - ma talán még csak inkább vízió - egy, a kornak megfelelő, magas színvonalú, új létesítmény; egy központi és két regionális telephely kialakítása.

Tudatos társadalom, képzett hatóság (1):

- ✦ Az általános iskolában kell oktatni az élelmiszerlánc-biztonsággal, állatvédelemmel, mezőgazdasággal kapcsolatos elemi ismereteket
- ✦ A felnőtteket célzó képzési rendszerekre is külön figyelmet kell fordítani, amelyekbe a civil ágazati szereplőket is be kell vonni
- ✦ Az agrár-szakigazgatási oktatás-képzés megújítása, amellyel vissza kívánjuk adni a szakmai értékek társadalmi szintű elismerését
- ✦ Hatékony szakemberképzési, továbbképzési, oktatási rendszer kialakítása és működtetés

Tudatos társadalom, képzett hatóság (2):

Intézkedések:

- ✿ A legfontosabb fogyasztói, táplálkozási, élelmiszerhigiéniai stb. ismeretek oktatása óvodás kortól kezdve
- ✿ Vásárlói tudatosság erősítése az egészséges, kiegyensúlyozott étrenddel, az árban megjelenő minőségi többlettel kapcsolatos felvilágosítással
- ✿ A táplálkozás, élelmiszeripari és agrár-szakigazgatási oktatás-képzés megújítása a szakmai értékek társadalmi szintű elismertetése, a magas szintű, korszerű agrár-szakigazgatási szolgálat biztosítása céljából

Modern igazgatás:

A technika fejlődésével, a közérdeklődés növekedésével, és a modern számítástechnikai eszközök mind szélesebb körű elterjedésével **egyre jelentősebb az igény a biztonságosan hozzáférhető adatok iránt**. A hatósággal kapcsolatban állók a lehető legegyszerűbben, gyorsabban, olcsóbban és kezelhető formában szeretnék elérni ezeket az információkat.

További **jogos igényük, hogy ügyeiket elektronikus eljárások keretén belül intézhessék**. Az agrárigazgatásnak további lépéseket kell tennie, hogy a fenti célokat teljesíteni tudja, amely alapot adhat a későbbiekben az agrárigazgatási hatóságok együttműködésével megvalósuló valóságban is közös, egységes ügyfélszolgálati, elektronikus ügyintézési rendszer kialakításához.

Köszönöm a figyelmüket!